

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2018-2027

Summary in Latvian

Read the full book on: [10.1787/agr_outlook-2018-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2018-en)

OECD-FAO lauksaimniecības apskats 2018-2027

Lauksaimniecības apskats 2018-2027 ir OECD un FAO kopdarbs, kas sagatavots, piedaloties ekspertiem no attiecīgo dalībvalstu valdībām un no specializētajām patēriņa preču organizācijām. Tajā sniegts saskaņots novērtējums attiecībā uz desmit gadu perspektīvām saistībā ar lauksaimniecības un zivju produktu tirgiem valstu, reģionu un pasaules līmenī. Šī gada izdevumā ir ietverta īpaša nodaļa, kas veltīta perspektīvām un izaicinājumiem lauksaimniecības un zivsaimniecības jomā Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā.

Desmit gadus pēc vislielākā pārtikas cenu kāpuma 2007.-2008. gadā situācija pasaules lauksaimniecības tirgos ir ļoti atšķirīga. Patēriņa preču ražošanas apjoms ir ievērojami palielinājies un 2017. gadā sasniedza rekorda līmeni lielākajai daļai graudaugu, gaļas veidu, piena produktiem un zivīm, graudaugu krājumu līmenim uzkāpjot visu laiku augstākajā punktā. Tajā pašā laikā pieprasījuma pieaugums ir sācis mazināties. Liela daļa no pieprasījuma pieauguma pagājušajā desmitgadē veidojās saistībā ar ienākumu uz vienu iedzīvotāju paaugstināšanos Ķīnas Tautas Republikā (turpmāk tekstā — “Ķīna”), kas valstī veicināja pieprasījumu pēc gaļas, zivīm un dzīvnieku barības. Šī pieprasījuma pieauguma ātrums ir samazinājies, tomēr ar jaunajiem pasaules mēroga pieprasījuma avotiem nepietiek, lai vispārējo pieauguma tendenci saglabātu. Līdz ar to sagaidāms, ka lauksaimniecības patēriņa preču cenas saglabāsies zemas. Arī pašreizējie liela apjoma krājumi neliek domāt, ka dažos nākamajos gados pieprasījuma pieaugums palielināsies.

Sagaidāms, ka nākamajā desmitgadē pieprasījuma pieaugums turpinās samazināties. Pat ja tiek prognozēts, ka iedzīvotāju skaita pieaugums samazināsies, iedzīvotāji būs galvenais virzītājspēks lielākās daļas preču patēriņa pieaugumam. Turklāt sagaidāms, ka daudzu preču patēriņš uz vienu iedzīvotāju pasaules līmenī saglabāsies nemainīgs. Tas ir ievērojams tādiem pamatproduktiem kā graudaugi, sakņaugi un bumbuļaugi, kuru patēriņa līmenis daudzās valstīs ir tuvs piesātinājuma līmenim. Savukārt, sakarā ar reģionālo preferenču atšķirībām un izmantojamo ienākumu ierobežojumiem pieprasījuma pēc gaļas produktiem pieaugums ir kļuvis lēnāks, vienlaikus tiek prognozēts, ka nākamajā desmitgadē straujāk palielināsies pieprasījums pēc tādiem dzīvnieku izcelsmes produktiem kā piena produkti.

Saistībā ar graudaugiem un eļļas augu sēklīm galvenais pieprasījuma pieaugums būs attiecībā uz lopbarību, kam cieši sekos pārtikas joma. Liela daļa no papildu pieprasījuma pēc lopbarības turpinās nākt no Ķīnas. Tomēr tiek prognozēts, ka pasaules mērogā, neraugoties uz lopkopības ražošanas intensifikāciju, lopbarības pieprasījuma palielināšanās samazināsies. Liela daļa no pārtikas papildu pieprasījuma nāks no reģioniem, kuros vērojams liels iedzīvotāju skaita pieaugums, piemēram, no Subsahāras Āfrikas, Indijas un Tuvajiem Austrumiem un Ziemeļāfrikas.

Paredzams, ka pieprasījums pēc graudaugiem, augu eļļas un cukurniedrēm kā izejvielām biodegvielas ražošanā pieaugs daudz pieticīgāk nekā pēdējā desmitgadē. Tā kā iepriekšējā desmitgadē biodegvielu izmantošanas paplašināšanās radīja vairāk nekā 120 milj.t graudaugu, galvenokārt kukurūzas, papildu pieprasījumu, sagaidāms, ka pārskata periodā šis pieaugums būtībā būs neievērojams. Nešķiet, ka attīstītajās valstīs īstenotā politika atbalstītu biodegvielas izmantošanas daudz plašāku attīstību. Tāpēc turpmāks pieprasījuma pieaugums būs galvenokārt no jaunattīstības valstīm, dažas no kurām ir ieviesušas biodegvielu izmantošanas veicināšanas politiku.

Pieprasījuma uz vienu iedzīvotāju pieauguma palēnināšanās neattiecas uz cukuru un augu eļļām. Tiek prognozēts, ka cukura un augu eļļas patēriņš uz vienu iedzīvotāju jaunattīstības valstīs palielināsies, jo urbanizācija jaunattīstības valstīs rada lielāku pieprasījumu pēc apstrādātiem produktiem un pusfabrikātiem. Pārmaiņas pārtikas patēriņā līmenī un uztura sastāvā netieši norāda uz to, ka jaunattīstības valstīs joprojām pastāvēs "trīskāršais slogs", ko veido nepietiekams uzturs, pārmērīgs uztura daudzums un nepareizs uzturs.

Tiek prognozēts, ka nākamajā desmitgadē pasaulē par apmēram 20 % palielināsies lauksaimniecības un zivju produktu ražošanas apjoms, taču tas atšķirsies pa reģioniem. Straujš palielinājums gaidāms Subsahāras Āfrikā, Dienvidāzijā un Austrumāzijā un Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā. Savukārt, tiek prognozēts, ka ražošanas apjoms attīstītajā pasaules daļā, it īpaši Rietumeiropā, būs daudz zemāks. Ražošanas apjoms galvenokārt tiks panākts, pateicoties intensifikācijas un efektivitātes pieaugumam, un daļēji — pateicoties ražošanas bāzes paplašināšanai, palielinot ganāmpulkus un ganības pārveidojot par aramzemi.

Lēnāk pieaugot patēriņam un ražošanas apjomam, tiek prognozēts, ka lauksaimniecības un zivju produktu tirdzniecības apjoms pieaugums būs uz pusi mazāks nekā iepriekšējā desmitgadē. Tendence palielināties būs neto eksporta apjomam no tādām valstīm un reģioniem, kur ir lieli zemes resursi, it īpaši no Dienvidamerikas un Ziemeļamerikas. Valstis ar augstu iedzīvotāju blīvumu vai lielu iedzīvotāju skaita pieaugumu, it īpaši Tuvajos Austrumos un Ziemeļāfrikā, Subsahāras Āfrikā un Āzijā, piedzīvos neto importa apjoma pieaugumu.

Tiek prognozēts, ka gandrīz visu lauksaimniecības produktu eksporta apjomi joprojām būs koncentrēti no stabilām galveno piegādātājvalstu grupām. Nozīmīga pārmaiņa ir Krievijas Federācijas un Ukrainas aizvien aktīvākā klātbūtne pasaules labības tirgos, kas, kā paredzams, saglabāsies. Eksporta tirgu lielā koncentrācija var palielināt pasaules tirgu uzņēmību pret piegādes svārstībām, kas var rasties dabas un politikas faktoru ietekmē.

Lauksaimniecības apskatā 2018-2027, kas uzskatāms par bāzes aprēķinu, tiek pieņemts, ka pašreizējās politikas īstenošana turpināsies arī nākotnē. Vēl bez tradicionālajiem riskiem, kas ietekmē lauksaimniecības produktu tirgus, ir aizvien lielākas neskaidrības attiecībā uz lauksaimniecības preču tirdzniecības politiku un bažas par augošo protekcionisma iespējamību visā pasaulē. Lauksaimniecības preču tirdzniecībai ir liela nozīme nodrošināšanā ar pārtiku, tāpēc tiek uzsvērta nepieciešamība sekmēt tirdzniecības politikas vidi.

Tuvie Austrumi un Ziemeļāfrika

Šogad īpaša nodaļa ir veltīta Tuvajiem Austrumiem un Ziemeļāfrikai, kur arvien lielākais pieprasījums pēc pārtikas un ierobežotie zemes un ūdens resursi ir izraisījuši atkarību no ievestām pārtikas pamatprecēm. Daudzas valstis tērē lielu daļu savas eksporta peļņas par pārtikas importu. Nodrošinātību ar pārtiku apdraud konflikti un politiskā nestabilitāte.

Tiek lēsts, ka lauksaimniecības un zivju ražošanas apjoms reģionā palielināsies par aptuveni 1,5 % gadā, galvenokārt uzlabojot ražīgumu. Reģiona politika atbalsta graudu ražošanu un patēriņu, kā rezultātā 65 % aramzemes ir apsēti ar ūdeni daudz patērējošiem graudaugiem, it īpaši kviešiem, kas veido lielu daļu no ar uzturu uzņemtajām kalorijām. Tiek prognozēts, ka uzturā saglabāsies liels graudaugu un cukura īpatsvars, taču dzīvnieku izcelsmes olbaltumvielas tiks uzņemtas maz.

Alternatīva pieeja nodrošināšanai ar pārtiku būtu pārorientācija no atbalsta graudaugu audzēšanai uz lauku attīstību, nabadzības samazināšanu un atbalstu augstvērtīgāku dārzeņu produktu audzēšanai. Šādas izmaiņas veicinātu arī dažādāku un veselīgāku uzturu.

© OECD

This summary is not an official OECD translation.

Reproduction of this summary is allowed provided the OECD copyright and the title of the original publication are mentioned.

Multilingual summaries are translated excerpts of OECD publications originally published in English and in French.

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2018), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2018-2027*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2018-en